

Седмична колумна високог представника за БиХ, Кристијана Шварц-Шилинга: “Предузећа отварају нова радна мјеста”

Сљедећег четвртка ћу се током послеподнева у Општинском суду у Сарајеву придружити тројци премијера и британском амбасадору, гдје ће предсједник Суда формално представити нови систем регистрације предузећа у Босни и Херцеговини.

На изради система се дуго радило, сам пројекат је трајао неколико година, али, требало би да да прве резултате у врло кратком року. Убудуће ће бити потребно само пет дана да се било гдје у Босни и Херцеговини региструје предузеће. До сада, у зависности од дијела земље, и у зависности од ваше способности да завршите комплексну процедуру око прикупљања потребне документације, овај процес је могао да траје и до девет мјесеци.

Радикална и свеобухватна реформа система регистрације предузећа, коју финансира Одјел за међународни развој Велике Британије, јесте важна, и то прије свега зато што предузећа отварају нова радна мјеста. Чим потребне измјене и допуне буду објављене у «Службеним новинама Федерације БиХ» и «Службеном гласнику Републике Српске», у Босни и Херцеговини ће бити једноставније основати предузеће и, према томе, осигурати нова радна мјеста.

Као и у случају успјешне реформе система индиректног

опорезивања (средства која су сада на располагању за пружање услуга грађанима, а ради се о средствима која за вријеме постојања ранијег система опорезивања нису била уплаћивана, или су, што је још горе, завршавала у рукама криминалаца, у 2007. години и даље су 25% већа од износа средстава која су била на располагању прије увођења ПДВ-а), увођење ефикасног, правичног и јасног система регистрације предузећа представљало је технички и политички изазов.

Нови систем обухвата и креирање компјутерске мреже за цијелу Босну и Херцеговину, која је довољно софистицирана да може одржавати базу података свих регистрованих предузећа у Босни и Херцеговини, у којој су унесени подаци одмах доступни (реал-тима). То је био огроман технички подухват који је успјешно завршен. На основу тога, од следеће седмице ће сваки грађанин имати приступ кључним информацијама о сваком предузећу, као што су информације о капиталу предузећа, броју запослених и природи посла којим се баве, као и имена и адресе руководећих људи предузећа.

Овим се уводи до сада незабијежен ниво транспарентности у пословном сектору у Босни и Херцеговини. Сви знамо да је основно правило пословања знати с ким послујеш. Банке, такође, желе да знају ове информације како би могле одлучити о томе хоће ли предузећу дати зајмове и кредите. Друга предузећа, такође, желе да знају ове информације како би могле одлучити да ли је паметно пословати са неким предузећем. Потрошачи, такође, желе да знају ове информације, тако да, у случају да предузеће не пружи одговарајући квалитет за плаћени производ или услугу, потрошач јасно зна ко је за то одговоран и гдје може контактирати предузеће. Новим системом ће се спријечити ситуација да предузећа која раде са фиктивне адресе једноставно нестану када ствари крену погрешним смјером. На овај начин, криминалци неће моћи тако једноставно користити предузећа за прање новца, а за предузећа која послују користећи се непоштеним методама постаће немогуће да презентирају лажне тврдње о раду предузећа, његовим

запосленицима или средствима.

Ово је практична реформа, чији је циљ осигурати ефикаснији пословни сектор у Босни и Херцеговини, а ефикаснија пословна клима подстиче отварање нових радних мјеста, док већа стопа запошљавања значи бољи животни стандард.

Задржавање јасне слике, током цијелог процеса, свих позитивних ефеката увођења новог система је био политички изазов ове реформе. Током претходних неколико година, регистрација предузећа није била нарочито присутна у политичкој дебати, иако је можда требало да буде. Ова реформа се тиче нових радних мјеста, као што је то случај и са неким другим кључним економским реформама, чији крајњи резултати врло често остају незапажени у горкој политичкој расправи о првим корацима које је потребно предузети.

Нови систем регистрације предузећа у Босни и Херцеговини ће имати позитивне резултате за предузећа и потрошаче од самог почетка његовог функционисања. Њиме се уводи нови ниво транспарентности и ефикасности у цјелокупни пословни сектор, и сада је важно да улагачи, банке, потрошачи и предузећа искористе нове шансе које им овај систем пружа. Сада је задатак да ова нова транспарентност што прије буде искориштена за отварање нових предузећа, за ново предузетништво и нова радна мјеста.

Кристијан Шварц-Шилинг је високи представник међународне заједнице и специјални представник Европске уније у Босни и Херцеговини.